

SZKOLNA LISTA TEMATÓW NA EGZAMIN WEWNĘTRZNY Z JĘZYKA POLSKIEGO W ROKU 2010/2011

I. LITERATURA

1. Temat wsi w literaturze staropolskiej i dwudziestowiecznej. Przedstaw różne jego ujęcia, analizując wybrane utwory literackie.
2. Różne sposoby przedstawiania władzy w wybranych utworach literackich. Omów zagadnienie, porównaj analizowany materiał i przedstaw wnioski.
3. Konflikt pokoleń w ujęciu twórców różnych epok. Przedstaw różne realizacje tematu, analizując wybrane przykłady literackie.
4. Obraz domu i rodziny – szlacheckiej, mieszczańskiej, chłopskiej. Przedstaw, analizując przykłady z literatury polskiej różnych epok.
5. Dwór szlachecki w literaturze polskiej. Przedstaw różne ujęcia tematu, analizując wybrany materiał literacki.
6. Polskie mity narodowe – ich tworzenie i demaskowanie w literaturze. Omów, analizując celowo dobrane dzieła literackie.
7. Obecność i funkcja motywów fantastycznych w literaturze różnych epok. Omów, analizując wybrane utwory literackie.
8. Klasycyzm i awangarda – dwa bieguny współczesnej poezji. Przedstaw analizując wybrane wiersze.
9. Utylitaryzm, tendencyjność, propagandowość – oświeceniowe, pozytywistyczne i socrealistyczne rozumienie użyteczności literatury. Omów, analizując wybrane teksty literackie.
10. Aluzja literacka i kulturowa jako świadome umieszczanie tekstu w polu tradycji. Funkcja aluzji i nawiązań we współczesnej literaturze. Omów na wybranych przykładach.
11. Utopie i antyutopie w literaturze, sposoby kreowania oraz funkcje. Omów, analizując wybrane utwory literackie.
12. Analizując wybrane utwory literackie, omów różne sposoby nawiązywania do mitologii greckiej w literaturze oraz funkcje tych nawiązań.
13. Konwencja snu w utworach różnych epok. Omów, analizując wybrane utwory literackie.
14. Homo viator. Omów różne sposoby wykorzystania motywu wędrowki w literaturze, analizując wybrane dzieła.
15. Różne sposoby pojmowania roli poety i poezji na przestrzeni dziejów. Omów, analizując wybrane utwory literackie trzech epok.
16. Świat przedstawiony w paraboli jako wykładnik ogólnej prawdy moralnej, filozoficznej i religijnej. Rozwiń temat na przykładach wybranych utworów.
17. Kara jako konsekwencja zbrodni. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady z literatury polskiej i obcej.
18. Od fascynacji do przerażenia. Przedstaw różnorodność postaw wobec komunizmu na podstawie analizy wybranych utworów literackich.
19. Biografia jako klucz do odczytania twórczości pisarza. Omów na wybranych przykładach.
20. Słynne literackie zemsty. Przedstaw różne ujęcia motywu, analizując wybrane przykłady.
21. Między herosem a spiskowcem – różne sposoby ujęcia motywu wojownika w literaturze europejskiej - analiza wybranych przykładów.
22. Kreacje „małych ojczyzn” w literaturze polskiej od renesansu do współczesności. Omów, analizując wybrane utwory literackie.
23. Dokonaj analizy literackich obrazów zniewolenia człowieka w systemie totalitarnym na przykładzie dzieł literatury współczesnej.
24. Inteligenci w konfrontacji ze światem. Omów i oceń postawy wybranych bohaterów literackich opisane w utworach XIX i XX wieku.
25. Praca, jej sens, wartość i znaczenie w życiu jednostek. Rozwiń temat, analizując wybrane utwory literackie z różnych epok.
26. Tendencje awangardowe w polskiej literaturze międzywojennej. Przedstaw różnorodność zjawiska, analizując wybrane utwory literackie.
27. Satyra, żart, groteska – środki, które nie tylko bawią. Omów ich cechy i funkcje w wybranych dziełach literackich.
28. Wizje i prorocтва w literaturze polskiej i obcej. Przedstaw motyw i omów jego funkcje, analizując wybrane przykłady.
29. Jakie funkcje w literaturze pełni motyw pogrzebu i grobu? Zbadaj problem, odwołując się do wybranych przykładów z literatury XIX i XX wieku.
30. Motyw zdrady w literaturze. Przedstaw, analizując wybrane przykłady.
31. Ucieczki bohaterów literackich - np. przed karą, przed sobą, przed rzeczywistością. Zbadaj zagadnienie na wybranych utworach i przedstaw wnioski.
32. Zachwyty codziennością i jego przejawy w literaturze. Analizując wybrane utwory literackie różnych epok, potwierdź trafność słów Horacego „carpe diem”.
33. Różne kreacje narratora i ukształtowania narracji w epice XIX i XX wieku. Przedstaw, analizując wybrane utwory.
34. Stosunek literatów i artystów do cywilizacji i postępu na przestrzeni wieków. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane utwory literackie.
35. Bohater absurdalny i jego życiowa przestrzeń. Analizując wybrane dramaty, zaprezentuj poetykę dwudziestowiecznego teatru absurdu.
36. Analizując wybrane utwory literackie przedstaw różne funkcje natury w literaturze.
37. Modele szczęścia człowieka w literaturze różnych epok. Przedstaw, analizując wybrane utwory.
38. Rola pieniądza w kształtowaniu ludzkiego życia. Omów problem, analizując wybrane utwory literackie.
39. Czarne charaktery w literaturze. Analizując wybrane przykłady przedstaw kreacje i rolę postaci negatywnych w dziele literackim.

40. Porównaj wybrane kreacje buntowników, omów źródła i sens ich buntu na wybranych przykładach literackich.
41. Motyw labiryntu i jego funkcje w literaturze. Przedstaw, analizując wybrane przykłady.
42. Analizując wybrane przykłady omów wpływ mitów kultur przedchrześcijańskich na literaturę średniowieczną i współczesną.
43. Motyw polskiego emigranta i zesłańca w literaturze XIX i XX w. Przedstaw temat, analizując wybrane utwory.
44. Różne oblicza obłędu. Przedstaw literackie portrety szaleńców, analizując wybrane utwory z literatury polskiej i obcej.
45. Tworzyć znaczy zabijać śmierć... Omów różne sposoby nawiązywania do horacjańskiej teorii dotyczącej potęgi sztuki i nieśmiertelności artysty. Zanalizuj wybrane utwory literackie różnych epok.
46. Co czytają bohaterowie literaccy? Zanalizuj doświadczenia czytelnicze i ich wpływ na postawy bohaterów literatury w wybranych utworach z różnych epok.
47. Pory roku w literaturze. Przedstaw sposoby funkcjonowania motywu wybranych przez Ciebie pór roku, analizując utwory z różnych epok.
48. Wrocław w prozie i poezji współczesnej. Przedstaw w oparciu o analizę wybranych utworów.
49. Bohaterowie w habitach. Analizując wybrane przykłady literackie, przedstaw różne sposoby kreowania postaci księży lub mnichów.
50. Twórcza czy destrukcyjna siła miłości w życiu człowieka? Przedstaw problem na podstawie analizy losów bohaterów literatury polskiej i obcej. Uwzględnij konteksty epoki.
51. Maski, kostiumy, przebranie. Przedstaw bohaterów literackich ukrywających swoją tożsamość, porównaj funkcje tego motywu w różnych utworach.
52. Portrety Żydów w literaturze polskiej. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
53. Różne sposoby kreowania przestrzeni i czasu. Przeanalizuj problem na podstawie wybranych utworów prozy XX-wiecznej. Przedstaw wnioski.
54. Rodzaje tematyki i funkcje listów w literaturze pięknej. Omów na podstawie dowolnie wybranych przykładów.
55. Wybór jako nieodzowny element w życiu człowieka. Posługując się celowo dobranymi przykładami literackimi, przedstaw różne kreacje bohaterów, postawionych w sytuacji wyboru.
56. Różne sposoby kreowania bohaterów i świata przedstawionego we współczesnej literaturze fantastycznej. Przedstaw w oparciu o analizę wybranych przykładów.
4. Portrety Warszawy w literaturze i malarstwie – w wybranych epokach od oświecenia do współczesności. Porównaj sposoby ujęcia tematu w różnych dziełach.
5. Różne oblicza cierpienia w literaturze i sztukach plastycznych dawnych epok. Analiza wybranych dzieł.
6. Postać diabła w różnych ujęciach literackich i w dziełach pozaliterackich. Przedstaw wędrowkę motywu, analizując wybrany materiał.
7. Analizując wybrane teksty Szekspira, a także ich sceniczne lub filmowe adaptacje, spróbuj wyjaśnić ich szczególne miejsce w kulturze różnych epok.
8. Na podstawie analizy wybranych dzieł porównaj odmienne sposoby kreowania postaci mężczyzn w literaturze i filmie. Który ze sposobów jest Ci bliższy i dlaczego?
9. Różne ujęcia pejzażu w dziełach poetyckich i plastycznych. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady z dwóch różnych epok.
10. Macierzyństwo, ojcostwo – radość, cierpienie, poświęcenie... Omów temat, interpretując wybrane teksty kultury. (literatura i inne dziedziny sztuki)
11. Temat rywalizacji sportowej w różnych tekstach kultury. Porównaj ujęcie motywu w wybranych dziełach literackich i z innych dziedzin sztuki.
12. Najważniejsze elementy konwencji klasycystycznej i sentymentalnej – próba porównania na podstawie analizy wybranych dzieł literackich i plastycznych.
13. Temat wojny w literaturze i innych dziedzinach sztuki dwóch epok. Przedstaw, analizując wybrane dzieła literackie i pozaliterackie.
14. Polskie powstania narodowe – ich ocena w literaturze i filmie. Przedstaw temat, analizując wybrane dzieła.
15. Obrazy Boga w dziełach literackich i plastycznych różnych epok. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
16. Sylwetki kobiet w literaturze i kulturze romantyzmu i modernizmu. Omów i porównaj, analizując dzieła literackie i malarskie.
17. Alegoryczny, symboliczny i realistyczny obraz śmierci w literaturze i malarstwie. Analiza wybranych dzieł.
18. Arkadia, raj, wyspy szczęśliwe... obrazy krainy szczęścia w różnych epokach. Przedstaw, analizując wybrane teksty kultury. (literatura i inne dziedziny sztuki)
19. Konspiracja jako temat literatury i filmu polskiego. Przedstaw, analizując wybrane dzieła.
20. Zwierzęta w utworach literackich i innych tekstach kultury. Omów różne funkcje tego motywu, analizując wybrane dzieła.
21. Brzydota jako kategoria estetyczna w sztuce. Zanalizuj dowolne przykłady dzieł literackich i pozaliterackich.
22. Różne obrazy wielkich miast w literaturze i dziełach pozaliterackich – omów na przykładzie wybranych dzieł z XIX i XX w.
23. Muzyka w słowie zamknięta – różne sposoby istnienia muzyki w literaturze. Omów na przykładzie wybranych tekstów literackich.
24. Folklor jako źródło inspiracji artystycznej w literaturze i innych sztukach. Dokonaj analizy wybranych dzieł.
25. Symboliczny i magiczny wymiar przedmiotów. Omów zagadnienie na podstawie analizy wybranych utworów literackich i dzieł malarskich.
26. Różne ujęcia motywu nocy w literaturze i malarstwie. Przedstaw na wybranych przykładach.
27. Tatry i Podhale jako temat literacki i plastyczny. Przedstaw różne jego ujęcia i funkcje, analizując wybrane przykłady.

II. ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Etos rycerza w średniowieczu i współczesnej literaturze oraz kulturze masowej. Omów, analizując dzieła literackie i pozaliterackie.
2. Między wojną a turniejem – różne aspekty męskiego współzawodnictwa w tekstach kultury średniowiecznej i epok późniejszych. Omów temat, analizując wybrane dzieła literackie i z innych dziedzin sztuki.
3. Alegoria i symbol jako środki wyrazu w literaturze i sztukach plastycznych średniowiecza i wybranej epoki późniejszej. Analiza przykładowych dzieł.

28. Różne sposoby wykorzystania motywu tańca. Przedstaw zagadnienie, analizując przykłady literackie i pozaliterackie.
29. Impresjonistyczne krajobrazy malowane pędzlem i piórem. Na przykładzie wybranych dzieł porównaj literackie i malarskie środki kreacji obrazu.
30. Obrzędy ludowe jako źródło inspiracji artystycznych w literaturze i innych sztukach. Dokonaj analizy wybranych dzieł.
31. Polska z lat wojny i okupacji w utworach literackich i wybranych dziełach pozaliterackich. Przeanalizuj sposoby mówienia o wojnie, badając wybrane dzieła.
32. Autoportret w sztukach plastycznych i w literaturze. Omów sposoby kreacji własnego „ja” w dziełach różnych epok.
33. Literackie i malarskie lub filmowe kreacje dziecka. Przedstaw różne sposoby budowania postaci bohatera dziecięcego.
34. Motyw gór w sztuce. Zanalizuj wybrane przykłady z literatury i innej dziedziny sztuki.
35. Sceny batalistyczne w dziełach literackich, filmowych i plastycznych. Przedstaw różne ujęcia i funkcje tego motywu w wybranych dziełach.
36. Ogrody. Przedstaw estetyczne i symboliczne funkcje motywu ogrodu w literaturze i innych dziedzinach sztuki. (w wybranych dziełach)
37. Różne sposoby przedstawiania motywu anioła w różnych tekstach kultury. Zanalizuj i porównaj wybrane przykłady dzieł literackich i z innych dziedzin sztuki.
38. Symbolika liczb w literaturze i innych dziełach sztuki. Przedstaw zagadnienie na dowolne wybranych przykładach.
39. Obrazy powstania warszawskiego w literaturze i filmie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
40. Motyw syna marnotrawnego w literaturze i dziełach pozaliterackich. Omów na podstawie analizy wybranych utworów.
41. Motyw wampiryzmu w literaturze i w dziełach pozaliterackich różnych epok. Przedstaw przemiany w jego funkcjonowaniu, analizując wybrane przykłady.
42. Chaos i zamęt jako środek artystyczny i sposób wyrażania idei w literaturze i sztuce. Omów, analizując wybrane dzieła literackie i inne teksty kultury.
43. Symboliczny lub alegoryczny wymiar koloru w dziełach sztuki i literatury. Omów na podstawie analizy wybranych tekstów kultury.

III NAUKA O JĘZYKU

1. Specyfika języka użytkowników Internetu – cechy charakterystyczne składni, leksyki itd. Analiza językowa zgromadzonego materiału.
2. Stylizacja – istota zjawiska i jego różne funkcje w literaturze. Omów, analizując wybrane teksty literackie.
3. Różnorodność stylizacji języka w „Ferdynand” W. Gombrowicza . Omów funkcję stylizacji w powieści, analizując zgromadzone przykłady.
4. Perswazja i artyzm, czyli o impresyjnej i artystycznej funkcji w tekstach reklamowych. Analiza zgromadzonego materiału.
5. Scharakteryzuj na wybranych przykładach język sprawozdań sportowych w odmianie

pisanej i mówionej. Co je łączy, a co różni?

6. Sekrety językowe nazw własnych. Rozwiń temat analizując etymologię wybranych przykładów.
7. Język bohaterów literackich jako sposób odzwierciedlenia ich osobowości i przynależności do różnych klas społecznych. Analiza porównawcza języka i stylu wybranych postaci.
8. Językowe środki perswazji w wystąpieniach polityków. Zanalizuj i oceń pod względem funkcjonalności zgromadzony materiał.
9. Dokonując analizy wybranego materiału językowego, zbadaj funkcjonalność zapożyczeń we współczesnej polszczyźnie.
10. Regionalne odmiany języka ogólnego, czyli jak mówią np. we Wrocławiu, Poznaniu, Warszawie, Krakowie. Przeanalizuj zebrany materiał językowy.
11. Uzasadnij, że język jest znakiem czasu. Omów zmiany, jakie zachodziły w polszczyźnie na przestrzeni wieków, analizując celowo dobrany materiał językowy.
12. Eksperymenty językowe w poezji polskiej XX wieku. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
13. Sposoby bogacenia słownictwa w różnych epokach. Omów na wybranych przykładach.
14. Wykorzystując przykłady z literatury scharakteryzuj styl oracji i przemówień. Analiza tekstów z różnych epok.
15. Kalambur, aforyzm, paradoks – sposoby funkcjonowania żartu językowego w literaturze i przekazie masowym (np. reklama, publicystyka, retoryka polityczna). Analiza zgromadzonego materiału.
16. Stylistyczne środki językowe jako sposób wyrażania emocji w literaturze modernizmu. Omów na wybranych przykładach.
17. Twórcze wykorzystanie stylów funkcjonalnych w poezji XX wieku. Przedstaw, analizując wybrane przykłady.
18. Sposoby wykorzystania neologizmów i ich funkcje w polskiej literaturze i życiu codziennym.
19. Analiza wybranych utworów i zgromadzonego materiału językowego.
20. Przemiany w języku poezji XX-wiecznej. Omów, analizując wybrane utwory literackie.
21. Wieloznaczność wyrazów i jej konsekwencje dla procesu komunikacji. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych tekstów literackich lub kabaretowych.
22. Od *Biblii królowej Zofii* do *Biblii Tysiąclecia*. Zestawiając wybrane fragmenty różnych tłumaczeń Biblii, przedstaw różnice wynikające z interpretacji tłumaczy i rozwoju polszczyzny.
23. Tytuły i nagłówki prasowe. Analizując samodzielnie zgromadzony materiał językowy, oceń jego poprawność, stopień spójności z tekstem, omów funkcje językowe.
24. Omów pochodzenie i charakter nazw miejscowych Twojego regionu. jakie są tendencje nazewnictwa na Dolnym Śląsku?
25. Nazewnictwo ulic i dzielnic Wrocławia. Analizując wybrany materiał językowy, wykaż jego związki z historią miasta i kraju.
26. Źródła i rodzaje błędów językowych we współczesnej polszczyźnie. Zbadaj i omów mechanizmy powodujące ich powstawanie, analizując celowo zgromadzony materiał językowy.
27. Moda językowa i jej przejawy w języku młodzieżowym i w mass mediach. Omów na wybranych przykładach.
28. Wpływ kultury masowej na przemiany w języku polskim. Omów zjawisko, analizując celowo dobrany materiał językowy.